

T.C.
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

ATAM BÜLTEN

01-28 ŞUBAT 2026

MUSTAFA K.
NUTUK
1919-1927

ÖZGÜN DİLLE

TEKRAR
BASKI

Önder Mustafa
tarafınd
K özgün

Yayınlar

"Millî Mücadele Dönemi'nde
Asker Firarileri Sorunu"
Yeniden Okuyucuyla Buluşuyor

Fuarlar

ATAM Yayınları
Külliye Ramazan Kitap
Günleri'nde

Etkinlikler

"Kabulünün 100. Yılında
Türk Kanunu Medenisi"
Paneli Gerçekleştirildi

"Benim en büyük eserim, Türkiye Cumhuriyeti'dir."

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

01

BAŞKANLIK MAKAMI

Anadolu Ajansı'na "Fotoğraflarla Atatürk: Bir Ömür, Bir Cumhuriyet" Albümü Röportajı

8

Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Türkmeneli TV'de

9-10

"Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi" Hazırlıkları İçin Toplantı

11

Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Külliye Ramazan Kitap Günleri'nde

12

02

BİLİMSEL ETKİNLİKLER

"Kabulünün 100. Yılında Türk Kanunu Medenisi" Paneli

14-15

"Cumhuriyet'in İlanı ile Birlikte Ankara'da Değişen Aile Yapısı" Konferansı

16-17

"Atatürk ve Aile Sergisi" Hacettepe Üniversitesi'nde

18-19

03

YAYINLAR

"Millî Mücadele Dönemi'nde Asker Firarileri Sorunu"

21

"Osmanlı Devleti ve İngiltere Ekseninde I. Dünya Savaşı Yıllarında Mısır"

22

İÇİNDEKİLER

**Nutuk'un Yeni Baskısı Kamuoyunun
İlgisine Sundu**

23

**Diyanet: Dinî Kurumsallaşmanın
100 Yılı"**

24

04

ATATÜRK ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Yeni Eklenenler

26

05

TÜRK DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Yeni Eklenenler

28

06

FUARLAR

**Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları
Külliye Ramazan Kitap Günleri'nde**

30

07

KURUM İÇİ FAALİYETLER

Türk Dünyası Çalışma Grubu Toplantısı

32

**Atatürk İlkeleri ve İnkılapları Bilim
Uygulama Kolu Toplantısı**

33

**Atatürk Ansiklopedisi Çalışma Grubu
Toplantısı**

34

Müdürler Toplantısı

35

İÇİNDEKİLER

08

YAKINDA

**İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy
Konferansı (13 Mart)**

37-38

**Milletin Sesi Mehmet Akif Ersoy”
İmza Günü (13 Mart)**

39-40

**Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün
Kalp Hastalığı Paneli (24 Mart)**

41

**Bir Asırlık Hukuk Perspektifinde Medeni
Kanun’un Tarihsel Evrimi ve Siyasal
Bağlamı Sempozyumu (26 Mart)**

42-43

**Türk Medenî Kanunu’nun Kabulünün
Yüzüncü Yılı Sempozyumu (26-27 Mart)**

44-45

**Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet
Sergisi (27 Mart)**

46

09

BİLİM KURULU ÜYELERİNDEN

Prof. Dr. Hacer TOPAKTAŞ ÜSTÜNER

48-51

Prof. Dr. Ayten SEZER ARIĞ

52-53

Prof. Dr. Tahir KODAL

54-58

Doç. Dr. Seda ÖRSTEN ESİRGİN

59-60

Prof. Dr. Sevtap DEMİRCİ

61-62

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR

63-65

01

BAŞKANLIK MAKAMI

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Anadolu Ajansı'na “Fotoğraflarla Atatürk: Bir Ömür, Bir Cumhuriyet” Albümünü Anlattı

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı Atatürk Araştırma Merkezi (ATAM) tarafından hazırlanan “Fotoğraflarla Atatürk: Bir Ömür, Bir Cumhuriyet” adlı albüm yayımlandı. ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Anadolu Ajansı'na verdiği röportajda eserin uzun yıllara yayılan bir çalışmanın ürünü olduğunu belirtti. Yaklaşık 350 fotoğrafın tarihsel açıklamalar ve QR kodlarla birlikte sunulduğu albümde, ATAM arşivlerinde yer alan belge ve görseller bir araya getirildi. Hem bilinen hem de az

bilinen kareler ayrıntılı metinlerle desteklenirken, QR kodlar aracılığıyla ATAM yayınları ve Atatürk Ansiklopedisi maddelerine ücretsiz erişim sağlanabiliyor. 1881–1938 yıllarını kapsayan eser; Selanik'ten cephelere, Millî Mücadele'den Cumhuriyet'in doğuşu ve devrimlere uzanan kronolojik bir kurgu sunuyor. Albümde ayrıca Enver Behnan Şapolyo'nun koleksiyonunda bulunan ve Ali Rıza Efendi'ye ait şecere belgesi de özgün hâliyle yer alıyor.

İçeriğe ulaşmak için QR kodu okutabilirsiniz

Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Türkmeneli TV’de Atatürk Araştırma Merkezinin Çalışmalarını Anlattı

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Türkmeneli TV’de yayımlanan ve yapımcılığını ile sunuculuğunu Seçkin Akyün’ün üstlendiği “Eğitim Varsa Gelecek Var” programına konuk oldu. 11 Şubat saat 21.10’da ekrana gelen program, daha sonra YouTube’da da yayımlandı. Programda Kılınç, Merkezin saha çalışmaları ile Türk Dünyası’nın ortak hafızasına katkı sunan “Türk Dünyası Ansiklopedisi” projesine değindi. “Misakımillî ve Türk Dış Politikasında Musul” çalışmasının bilimsel çerçevesini aktaran Kılınç, “Irak Yönetimi Altında Türkmenler” eserinin hazırlık sürecine ilişkin bilgi verdi.

Proje değerlendirme süreçleri ve burs imkânlarına da temas eden Kılınç, Nutuk'un dokuz farklı dile kazandırılması projesinin uluslararası önemine dikkat çekti; ayrıca Atatürk Araştırma Merkezi Kütüphanesi'nin kuruluş sürecini paylaştı.

Programda “Kafkasya’nın İki Yakası: Geçmişten Günümüze Türkiye-Gürcistan” ile “Uluslararası Trabzon ve Batum Barış Konferansları (1918)” başlıklı çalışmalar ele alınırken, yayının sonunda Başkan Kılınç bilimsel üretimi artırma ve genç araştırmacıları destekleme yönündeki kararlılığı vurguladı.

ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç Başkanlığında “Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi” Hazırlıkları için Toplantı Gerçekleştirildi

2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı kapsamında planlanan “Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi” hazırlıkları için ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet KILINÇ başkanlığında, ATAM Başkan Yardımcısı Arzu GÜVENÇ SAYGIN, Yüksek Kurum Uzmanı Duygu TÜRKER ÇELİK ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Arş. Gör. Mücahit Said SAK’ın katılımlarıyla bir toplantı gerçekleştirildi. Türk Kanunu Medenisi’nin kabulünün 100. yılı dolayısıyla hazırlanmakta olan serginin ilkinin 26-27 Mart 2026 tarihlerinde Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde kamuoyunu sunulması planlanmaktadır.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Külliye’de Ramazan Kitap Günleri’ni Ziyaret Etti

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, 19–26 Şubat 2026 tarihleri arasında düzenlenen Külliye’de Ramazan Kitap Günleri kapsamında Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi Sergi Salonu’nda yer alan Atatürk Araştırma Merkezi standını ziyaret etti. Başkan Kılınç, stantta sergilenen yayınları inceleyerek çalışmalar hakkında bilgi aldı; fuara katılan ziyaretçilerle bir araya geldi. Ziyaret kapsamında Merkezin tarih ve kültür alanındaki yayın faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelerde bulunuldu.

02

BİLİMSEL ETKİNLİKLER

“Kabulünün 100. Yılında Türk Kanunu Medenisi” Paneli Gerçekleştirildi

Atatürk Araştırma Merkezi tarafından, Türk Medeni Kanunu’nun kabulünün 100. yılı dolayısıyla düzenlenen “Kabulünün 100. Yılında Türk Kanunu Medenisi Paneli”, 17 Şubat 2026’da Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yerleşkesi Seminer Salonu’nda gerçekleştirildi.

2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı’nda yer alan “Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Projesi” kapsamında düzenlenen programın açış konuşmasını ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç yaptı. Programa Atatürk Kültür Merkezi Başkanı ve Atatürk Yüksek Kurumu Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Zeki Eraslan katıldı.

Prof. Dr. Kılınç'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen panelde, Türk Medeni Kanunu'nun kadın hakları, mal rejimi hükümleri ve Cumhuriyet'in eşitlik düzeninin inşasındaki kurucu rolü akademik sunumlarla ele alındı. Program, soru-cevap bölümünün ardından sona erdi.

KABULÜNÜN 100. YILINDA TÜRK KANUNU MEDENİSİ PANELİ

17.02.2026
14.00-16.00

"Katılım kamuya açıktır ve kayıt gerektirmemektedir."

Moderatör
Prof. Dr. Ahmet KILINÇ
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANI

Panelist
Prof. Dr. Bengül BOLAT
KIRSEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ

Panelist
Dr. Banu Fatma GÜNARSLAN
HAKİM HUKUK ARAŞTIRMALARI MERKEZİ MD. YRD.

Panelist
Dr. Hatice Cemre AKYILMAZ
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Verleşkesi
Seminer Salonu 1
Üniversiteler Mah.
Toplum Cad. No.5
Çankaya / ANKARA

*Bu panel, 2026 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı'na dâhil edilen "Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Projesi" kapsamında düzenlenmektedir.

İçeriğe ulaşmak için QR kodu okutabilirsiniz

“Cumhuriyet’in İlanı ile Birlikte Ankara’da Değişen Aile Yapısı” Konferansı Gerçekleştirildi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı tarafından, Hacettepe Üniversitesi ev sahipliğinde 25 Şubat 2026’da Beytepe Yerleşkesi Mehmet Akif Ersoy K-Salonu’nda “Cumhuriyet’in İlanı ile Birlikte Ankara’da Değişen Aile Yapısı” başlıklı konferans düzenlendi.

Ankara Konferansları Serisi’nin ilk etkinliği olan programın açış konuşmalarını Prof. Dr. Ayten Sezer Arıç ve ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç yaptı.

Kılınç konuşmasında aile kurumunun toplumsal yapıdaki önemine vurgu yaparak, 2025'in Aile Yılı ve 2026–2035 döneminin Aile ve Nüfus On Yılı ilan edilmesi doğrultusunda gerçekleştirilen etkinliğin bu vizyona katkı sunduğunu ifade etti.

Konferansta Doç. Dr. Hasan Cicioğlu; Cumhuriyet modernleşmesi, Medeni Kanun ile ailenin yeniden tanımlanması ve Ankara'nın başkent oluşunun aile yapısına etkilerini ele aldı. Program, soru-cevap bölümünün ardından belge ve hediye takdimiyle sona erdi.

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

“ATATÜRK VE AİLE SERGİSİ” HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ’NDE AÇILDI

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı tarafından, Hacettepe Üniversitesi ev sahipliğinde 25 Şubat 2026 tarihinde Beytepe Yerleşkesi Beytepe Sanat Galerisi’nde “Atatürk ve Aile Sergisi” ziyarete açıldı. Açılış, ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç ve protokol üyelerinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Altıncısı düzenlenen sergi daha önce Konya, Tokyo, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Edirne’de ziyaretçilerle buluşmuştu.

Sergide, Mustafa Kemal Atatürk'ün aile hayatına ilişkin fotoğraf ve belgeler ile Cumhuriyet'in ilk yıllarında aile kurumuna yönelik hukuki ve sosyal düzenlemeleri yansıtan arşiv materyalleri yer alıyor. 25-27 Şubat 2026 tarihleri arasında ziyarete açık olan sergi, açılış gününde akademisyenler ve öğrencilerin katılımıyla gezildi.

Açılış
25 Şubat 2026
SAAT: 15.00

ATATÜRK VE AİLE
Sergisi

SERGI, ATATÜRK'ÜN AİLESİYLE OLAN İLİŞKİLERİNİ YANSITAN KİŞİSEL BELGELER, FOTOĞRAFLAR, HATIRALAR VE YAZISIMLARIN YANI SIRA, CUMHURİYET'İN İLK YILLARINDA AİLE KURUMUNA YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN HUKUKİ VE SOSYAL DÜZENLEMELERE DAİR ARŞİV BELGELERİNİ İÇERMEKTEDİR.

bilgiatam.gov.tr
www.atam.gov.tr

TARİH: 25-27 ŞUBAT 2026

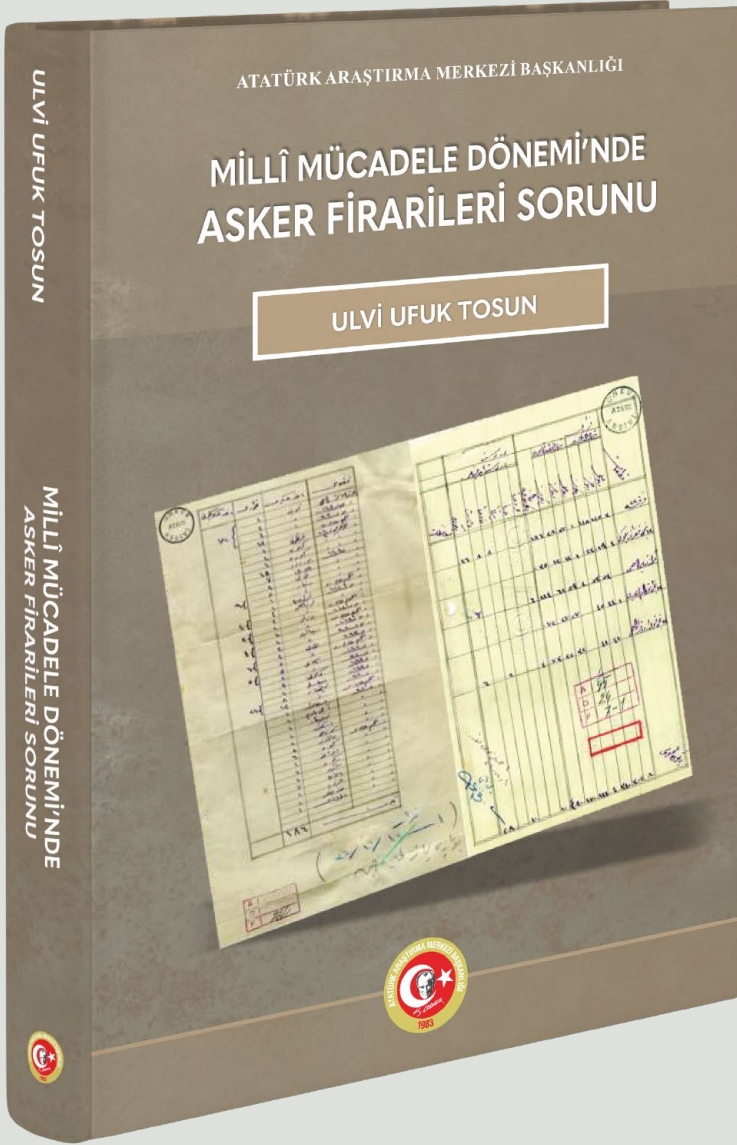
HACETTEPE BEYTEPE KAMPÜSÜ
BEYTEPE SANAT GALERİSİ
ÜNİVERSİTELER, 06800 ÇANKAYA/ANKARA

03

YAYINLAR

"Millî Mücadele Dönemi'nde Asker Firarileri Sorunu", Doç. Dr. Ulvi Ufuk Tosun'un Titiz Çalışmasıyla Yeniden Okuyucuyla Buluşuyor

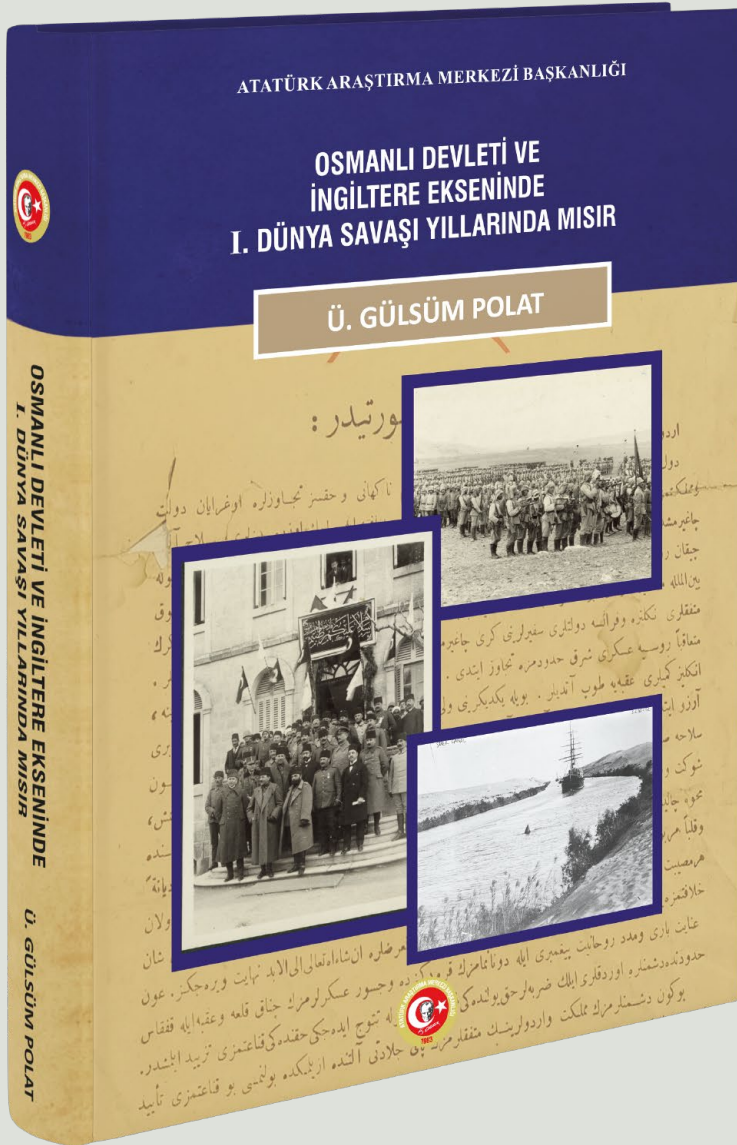

Eserde, Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinden başlayarak I. Dünya Savaşı ve Millî Mücadele sürecinde derinleşen asker firarileri meselesi; askerî, toplumsal ve siyasal boyutlarıyla incelenmektedir. Arşiv belgeleri, resmî kayıtlar, hatıratlar ve dönemin basın kaynakları ışığında hazırlanan çalışma, firarların nedenlerini, yol açtığı güvenlik sorunlarını ve bu sorunlara karşı alınan tedbirleri analitik bir bakış açısıyla değerlendirmektedir. Bu yönüyle eser, Millî Mücadele'nin cephe gerisindeki önemli bir sorununa ışık tutan nitelikli bir başvuru kaynağı özelliği taşımaktadır.

Yayına ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

“Osmanlı Devleti ve İngiltere Ekseninde I. Dünya Savaşı Yıllarında Mısır” Başlıklı Eserin İkinci Baskısı ATAM Yayınları Arasındaki Yerini Aldı

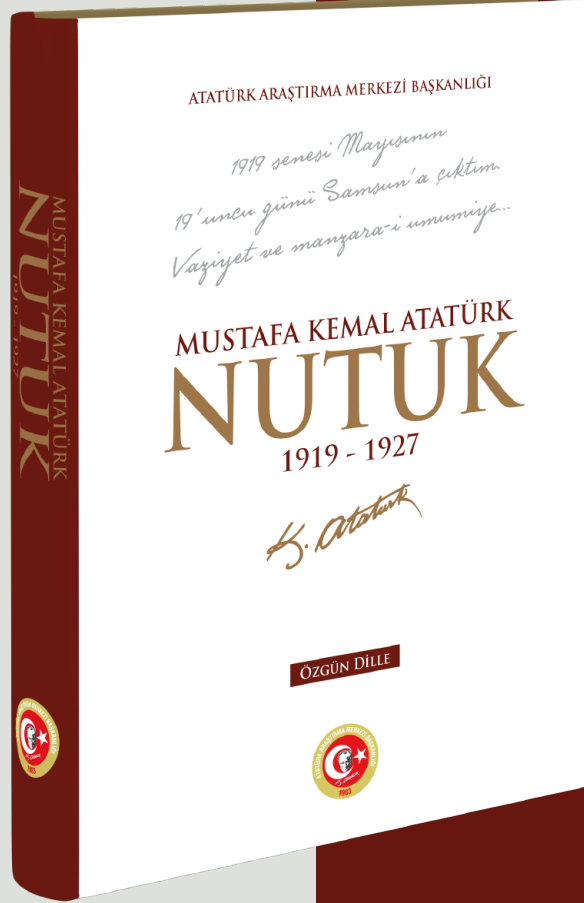

“Osmanlı Devleti ve İngiltere Ekseninde I. Dünya Savaşı Yıllarında Mısır” başlıklı eserin ikinci baskısı ATAM Yayınları arasındaki yerini aldı. Eser, I. Dünya Savaşı’ndan önceki yıllardan itibaren Osmanlı’nın Mısır ile ilgili askerî ve siyasi nüfuz mücadelelerini değerlendirilmekte, Mısır topraklarına Osmanlı Devleti’nin bakışını, o dönemde ortaya çıkan olayları ve bu topraklar üzerindeki İngiliz etkisini detaylı olarak incelemektedir.

Yayına ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

Atatürk Araştırma Merkezi, Nutuk'un Yeni Baskısını Kamuoyunun İlgisine Sundu

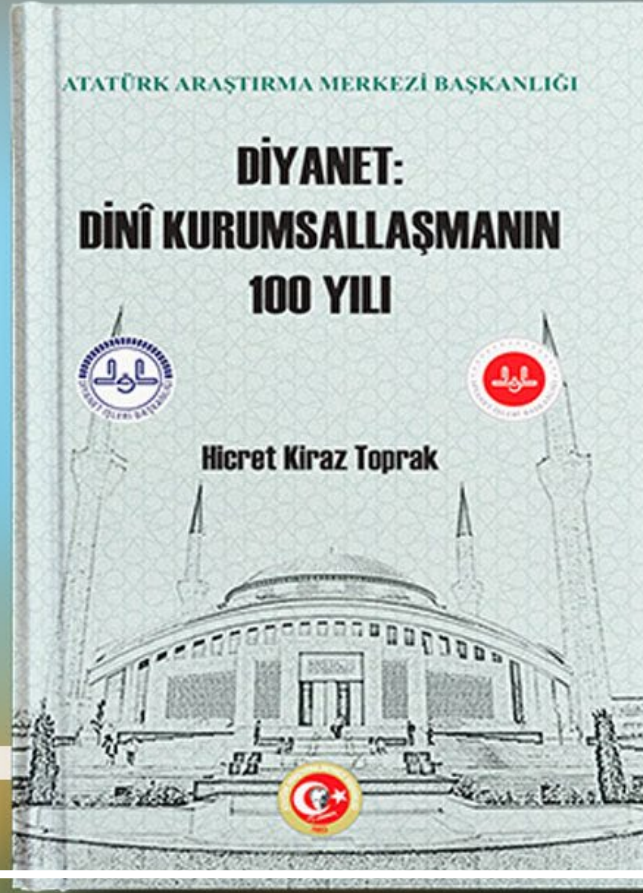
Yayına ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, Cumhuriyet Halk Partisi'nin İkinci Kurultayı'nda 15–27 Ekim 1927 tarihleri arasında 6 gün boyunca, toplam 36,5 saatlik bir süre içinde okuduğu Nutuk, dönemin Türkçesi korunarak, özgün diliyle üçüncü kez yayımlanmıştır. Eserin bir önceki baskısı 1997 yılında yapılmış olup, bu yeni baskıda:

- Kapak tasarımı yenilenmiş,
- İçerikte yer alan haritalar dijital ortama aktarılarak güncellenmiş,
- Arka kapakta yer alan karekod üzerinden dijital materyallere erişim sağlanmıştır.

Nutuk'un 5. baskısı, araştırmacılar, akademisyenler ve tüm okuyucuların istifadesine sunulmuştur.

Diyanet: Dinî Kurumsallaşmanın 100 Yılı” Başlıklı Eserimiz Okurlarıyla Buluştu

YENİ
YAYIN

Yayına ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

Genel Okuyucu Serisi kapsamında yayımlanan çalışmanın on beşinci kitabı olan eser, dinî kurumsallaşma sürecini tarihsel bir perspektifle ele almaktadır. Eserde, Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze kadar faaliyetlerini sürdüren Diyanet İşleri Başkanlığı'nın dönemsel gelişimi ayrıntılı biçimde incelenmekte; hizmet alanlarının zaman içinde nasıl genişlediği ya da daraldığı, toplum ve diğer kamu kurumları arasındaki konumu, kurumsal yapısı ile görev ve faaliyetleri kapsamlı bir çerçevede değerlendirilmektedir.

04

ATATÜRK ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Atatürk Ansiklopedisi Gelişmeye Devam Ediyor

T.C.
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI

Atatürk Ansiklopedisi Mobil Uygulaması Hayata Geçti

Hemen İndirin
App Store

Hemen İndirin
Google Play

ATATÜRK
ANSİKLOPEDİSİ

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumundan ölümüne kadar uzanan süreçte; yaşadığı mekânlar, başlattığı, yönettiği ya da yönlendirdiği, Türk ulusunun geleceğinin şekillenmesinde, toplumun yapılanmasında etkili olan olay ve olgular, gerçekleştirdiği inkılap ve dönemin tarihi şahsiyetleri hakkında birincil, güvenilir kaynaklara dayalı bilgi vermek amacıyla 29 Ekim 2020 tarihinde yayım hayatına başlayan ve sonrasında gelen taleplerle madde kapsamını 1960 yılına kadar genişleten Atatürk Ansiklopedisi'nde madde sayısı 1404'e ulaştı.

ANSİKLOPEDİDE YENİ EKLENENLER

Tümü

İBRAHİM RÜKNEDDİN NASUHOĞLU (1891-1960)
Türk Siyasetçi, Hukukçu, Bürokrat
Rükneddin Nasuhioğlu, 1891 yılında İstanbul Üsküdar Hacı Bekir Mahallesi'nde doğdu. Babası Üsküdar Nasuhi Dergâhı şeyhi Abdülhamit Efendi, annesi ise Sultan I. Mahmut'un Silahdarbaşı Bosnalı Hüseyin Paşa'nın kızı İzzet Hanım'dır.
İşıl Tuna

SERDAROĞLU (1886-1942)
Türk Siyasetçi, Memur
Serdaroğlu, 1886 yılında Halep'te doğdu. Bu tarih, aynı zamanda Mustafa Kemal Atatürk'ün babası olan Mareşal Cemil Paşa'nın Halep'te vali olarak görev yaptığı tarihtir. Serdar Paşa'nın babası ise Miralay (Albay) Zeki Erataman'dır.
Öznur Özdarıcı

SOKOL TEŞKİLATI
Spor Tarihi
Sokol'un ortaya çıktığı 1860'lı yıllar, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nda siyasi dönüşümün yaşandığı bir dönemdir. 20 Ekim 1860'ta ilan edilen Ekim İzinnamesi, parlamenter sistemi yeniden yürüttü.
Aylin Uğurlu Çakır
Tolga Şinoroglu

VİLDAN AŞİR SAVAŞIR (1903-1986)
Spor Yöneticisi Ve Eğitimi
Cumhuriyet döneminde beden terbiyesi, spor politikaları ve gençlik teşkilatlanmasının kurumsallaşmasında belirleyici rol oynamış spor yöneticisi ve eğitimcisidir. 1903 yılında İstanbul'da doğdu. İlk v...
Muhsin Ertürk Budak

VYAÇESLAV MİHAYLOVİÇ MOLOTOV (1890-1986)
II. Dünya Savaşı Sırasında Stalin ile Birlikte Görev Yapmış Ssdb Dışişleri Bakanı
Vyacheslav Mihaylovich Molotov, 9 Mart 1890'da (Eski Rus takvimine göre 24 Şubat 1890) Kirov oblastının Sovetsk şehrinde (eski adıyla Kukarka) dünyaya gelmiştir. Asıl soyadı Skryabin'dir. Babası Mihail ...
Çağatay Benhür

AHMET ZEKİ ERATAMAN (1915-1966)
Türk Siyasetçi, Doktor
Zeki Erataman, 1915 yılında Erzincan'ın Fethullah Mahallesi'nde dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Erzincan'da, lise öğrenimini Erzurum'da tamamladı. 1938 yılında İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun ...
İşıl Tuna

Görüntülenme Sayısı: 11.398.730

05

TÜRK DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Türk Dünyası Ansiklopedisi Gelişmeye Devam Ediyor

T.C.
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI

Türk Dünyası Ansiklopedisi Mobil Uygulaması Hayata Geçti

*Türk medeniyetinin
tarihi birikimini dijital dünyaya
taşıma hedefiyle çalışmalarına
aralıksız devam eden Türk Dünyası Ansiklopedisi,
Ocak ayında netleştirilen 2026 yılı
stratejik yol haritası doğrultusunda
Şubat ayında faaliyetlerine hız vermiştir. Erişime açıldığı
günden bu yana 75 binin üzerinde
ziyaretçi ağırlayarak akademik çevreler
ile genel okuyucu nezdindeki yoğun ilgisini
sürdüren platformda, yayımlanan toplam madde
sayısı 320'ye ulaşmıştır. Ansiklopediye
son eklenen içerikler arasında Sibirya,
Ziya Gökalp ve Süheyl Ünver
gibi maddeler dikkat çekmektedir.*

ANSİKLOPEDİDE YE

PERIHAN HAN

Siyasetçi, Şah İsmail'in
Hanım'ın Kızı, Bediüzzem

1548 yılının Ağustos-Eylül ayları arasında
Tebriz'in kuzeydoğusundaki Eher'de doğan
İsmail'den sonra 1524'te Safevî hükümdarı
Tahmürâz'ın ölümüyle İran'ın kuzeydoğusuna

Sertaç Sarıçiçek

23 Şubat 2026

GAZNELİ DEVLETİ'NİN ASKERİ TEŞKİLATI

Askerî Teşkilat

Gazneli Devleti'nin genel yapılanması içinde ordu, son derece belirleyici ve merkezî bir konuma sahipti. Devletin kısa sürede geniş bir coğrafyada hâkimiyet kurabilmesinin temelinde, güçlü ve disiplin..

Arslan Durdu

23 Şubat 2026

PAŞA DİVANI / EYALET DİVANI

Klasik Dönem Osmanlı Taşra Teşkilatında Yer Alan, İdari Ve Yargısal Görevleri Olan Bir Yönetim Meclisi.

Türkler, tarih boyunca çeşitli coğrafyalarda onlarca devlet kurdukları için bir devletin inşasında ve teşkilatlanmasında tecrübe ve yetenek sahibidirler. Osmanlı Devleti de Türkler tarafından kurulan,...

Abdullah Vefa Karatas

Tümü

23 Şubat 2026

EVA

VA(1975-2023)Ganire Paşayeva, 24 Mart 1975 tarihinde Tovuz bölgesine bağlı Düz Qırıqlı köyünde dünyaya gelmiştir. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladıktan sonra Azərbaycan Devlet

Gülsine Uzun

23 Şubat 2026

SİBİRYA

Tarih Ve Coğrafya

Sibiryatürkler, tarih boyunca geniş bir coğrafyaya yayılarak birçok güçlü devlet kurmuşlardır. Türklerin tarih sahnesine çıktıkları kadim coğrafyaların başında Sibiryta gelmektedir. Bilhassa Sibiryta'nı...

Zafer Sever

23 Şubat 2026

MEHMET KAPLAN (1915-1986)

Edebiyat Tarihçisi, Eleştirmen, Çevirmen, Fikir Adamı.

Mehmet Kaplan 18 Mart 1915'te Eskişehir'e bağlı Sivrihisar'da dünyaya gelir. Babası varlıklı bir esnaf çocuğu olan Halil İbrahim Bey, annesi Fatma Hanım'dır. Henüz ilkokul sıralarında dedesi ve babası...

Hakan Soydas

Türk Dünyası Ansiklopedisine
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

06

FUARLAR

Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları Külliye’de Ramazan Kitap Günleri’nde Okurlarla Buluştu

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ YAYINLARI

Külliye’de Ramazan Kitap Günleri’nde

ATAM
YAYINLARI

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi Sergi Salonu
(19-26 Şubat 2026)

ATAM
yayınlarına
ulaşmak için

atam.gov.tr

Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 19–26 Şubat 2026 tarihleri arasında Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi Sergi Salonu’nda düzenlenen Külliye’de Ramazan Kitap Günleri kapsamında okurlarla buluştu.

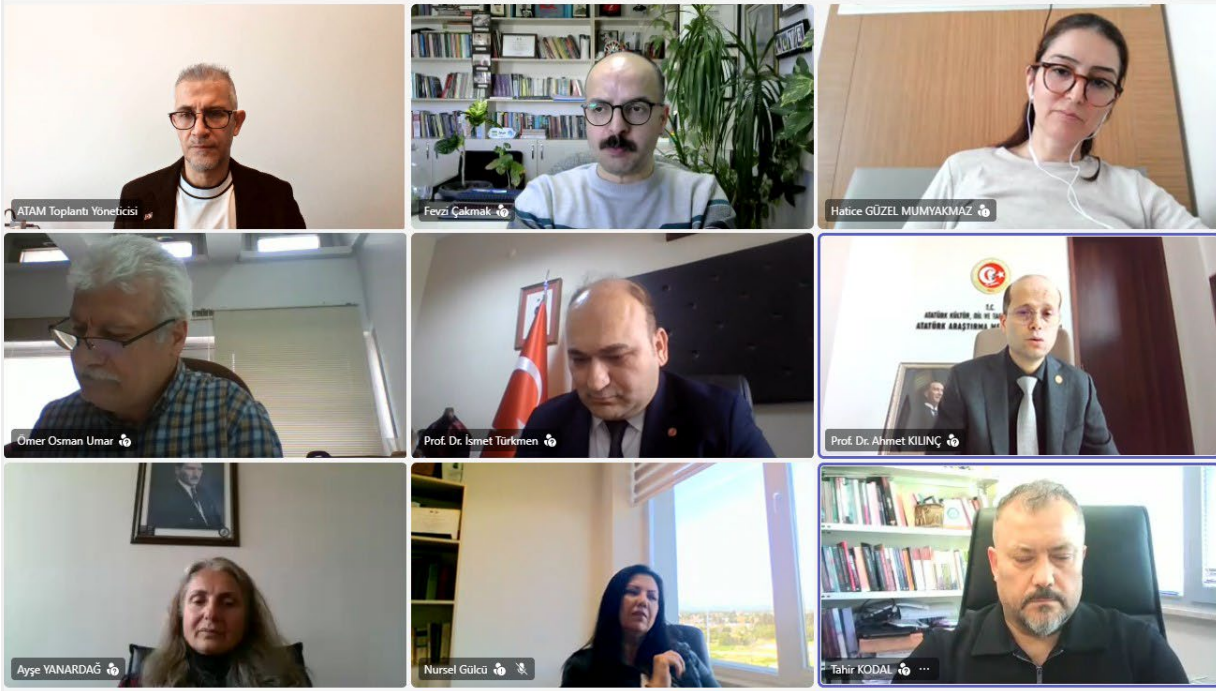
KURUM İÇİ FAALİYETLER

Türk Dünyası Çalışma Grubu Toplantısı Gerçekleştirildi

Türk medeniyetinin tarihî birikimini dijital dünyaya taşıma hedefiyle çalışmalarına aralıksız devam eden Türk Dünyası Ansiklopedisi, Ocak ayında netleştirilen 2026 yılı stratejik yol haritası doğrultusunda Şubat ayında faaliyetlerine hız vermiştir. Erişime açıldığı günden bu yana 75 binin üzerinde ziyaretçi ağırlayarak akademik çevreler ile genel okuyucu nezdindeki yoğun ilgisini sürdüren platformda, yayımlanan toplam madde sayısı 320'ye ulaşmıştır. Ansiklopediye son eklenen içerikler arasında Sibirya, Ziya Gökalp ve Süheyl Ünver gibi maddeler dikkat çekmektedir.

Atatürk Araştırma Merkezi Atatürk İlkeleri ve İnkılapları Bilim Uygulama Kolu Toplandı

Atatürk Araştırma Merkezi Atatürk İlkeleri ve İnkılapları Bilim Uygulama Kolu, 19 Şubat 2026 tarihinde çevrim içi olarak toplanarak Atatürk İlkeleri Serisi kapsamındaki çalışmaları değerlendirdi. Toplantıda, editörlerce önerilen bölüm yazarlarının alan yeterliliği ve bilimsel birikimleri incelenerek uygun görülen isimlerin görevlendirilmesine karar verildi. Ayrıca seri kapsamında uygulanacak yazım usul ve esasları nihai hâline getirildi. Görevlendirilecek yazarlara gönderilecek sipariş yazılarının içeriği ile çalışma takvimi belirlenerek, ara bilgilendirme ve nihai teslim süreçleri karara bağlandı.

Atatürk Ansiklopedisi Çalışma Grubu Şubat Ayı Toplantısını Gerçekleştirdi

Yeni gelen madde önerileri ve madde raporları görüşüldüğü toplantı sonrası 5 yeni madde yayımlandı. Emin Bülend Serdaroğlu, Vildan Aşır Savaşır ve Sokol Teşkilatı'na ilişkin maddeler ansiklopedide erişime açılan en güncel başlıklardandır.

Müdürler Toplantısı Gerçekleştirildi

27 Şubat 2026 tarihinde, Kurum Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç başkanlığında, başkan yardımcısı ve ilgili birim müdürlerinin katılımıyla aylık müdürler toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda, kurumun stratejik hedefleri doğrultusunda yürütülen iş ve işlemler değerlendirildi. Birimler arası koordinasyonun güçlendirilmesi, bilgi akışının artırılması ve devam eden projelerin takibi ele alındı. Ayrıca tespit edilen aksaklıklar görüşülerek çözüm önerileri üzerinde duruldu. Toplantının, kurum içi verimlilik ve etkinliğin artırılmasına katkı sağladığı belirtildi.

08

YAKINDA

İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy Konferansı (13 Mart)

13 Mart tarihinde gerçekleştirilecek konferansta, İstiklâl Marşı'nın yazılış süreci, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabulü ve dönemin sosyopolitik şartları ele alınacaktır. Ayrıca Mehmet Akif Ersoy'un edebî kişiliği, Millî Mücadele'deki rolü ve Safahat çerçevesindeki fıkri mirası akademik bildirilerle değerlendirilecektir. Konferansın amacı, Millî Mücadele ruhunu ve bağımsızlık bilincini bilimsel bir perspektifle yeniden gündeme taşımak, özellikle genç kuşaklarda tarih şuuru ve millî bilinç oluşumuna katkı sağlamaktır.

Ankara Konferansları Serisi: 2

12 MART 1921

İstiklâl Marşı'nın

**Kabulünün 105. Yılı ve
Mehmet Âkif Ersoy
Konferansı**

13 Mart 2026

15.00-17.00

bilgi@atam.gov.tr - www.atam.gov.tr

Konuşmacı: Adnan YILMAZ

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Yerleşkesi Seminer Salonu 1
Üniversiteler Mah. Toplum Cad. No.5
Çankaya / ANKARA

"Katılım kamuya açıktır ve kayıt gerektirmemektedir."

“Milletin Sesi Mehmet Akif Ersoy” İmza Günü

13 Mart tarihinde yazar Adnan Yılmaz tarafından gerçekleştirilecek “Milletin Sesi Mehmet Akif Ersoy” adlı eserin imza töreni, Mehmet Âkif Ersoy’u anma ve İstiklâl Marşı’nın kabul yıl dönümü dolayısıyla düzenlenen konferans programının devamı niteliğinde planlanmıştır. Etkinlikte, Mehmet Akif Ersoy’un düşünce dünyası, Millî Mücadele ruhu ve İstiklâl Marşı’nın yazılış süreci yazarın kapsamlı çalışması çerçevesinde değerlendirilecektir.

Adnan Yılmaz

İmza Günü

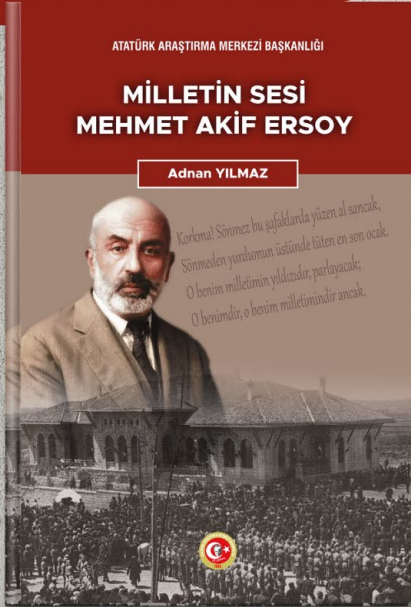

MİLLETİN SESİ MEHMET AKİF ERSOY

13 Mart 2026

17.00

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Yerleşkesi Seminer Salonu 1
Üniversiteler Mah. Toplum Cad. No.5
Çankaya / ANKARA

Adnan YILMAZ

1954 Sivas, Gürün doğumlu olan Adnan Yılmaz, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunudur. Şebinkarahisar, Boğazlıyan, Gürpınar, Nusaybin, Perşembe ilçelerinde Kaymakamlık, Boğazlıyan Belediye Başkanlığı (Mansup), Mülkiye Mütferişliği, Mülkiye Başmütferişliği, İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara Polis Akademisinde öğretmenliği ile Düzce ve Merkez Valiliği yapmıştır. "Selam Sana Asımın Nesli", "İdeal Gençlik ve Dava Taşı", "Yeniden Diriliş Gençliği", "Bilimler Tarihi Dostu Prof. Dr. Fuat Sezgin", "Mardin'den Nobel'e Uzanan Bir Ömür Prof. Dr. Aziz Sancar", "Sezai Karakoç ve Diriliş Nesli" başlıklı kitapların yazarı olan emekli Vali Yılmaz, Ankara İdareci ve Bürokratlar Birliği Derneği tarafından "Fuat Sezgin Özel Ödülüne" layık görülmüştür. Bunların yanında, 2020 yılında Atatürk Araştırma Merkezi tarafından okuyucu ile buluşturulan "Milletin Sesi Mehmet Akif Ersoy" başlıklı eserin ikinci baskısı, 2025 yılında ilgililerin istifadesine sunulmuştur. Adnan Yılmaz hâlâ Türkiye Darüşşifası Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığı görevini yürütmektedir.

bilgi@atam.gov.tr - www.atam.gov.tr

“Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün Kalp Hastalığı Paneli” (24 Mart 2026)

Atatürk Araştırma Merkezi tarafından 24 Mart 2026 tarihinde düzenlenecek “Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün Kalp Hastalığı Paneli”nde, Atatürk’ün sağlık süreci tıp tarihi ve kardiyoloji perspektifinden ele alınacaktır. Panelde, dönemin teşhis ve tedavi yöntemleri ile sağlık durumunun devlet yönetimine olası etkileri akademik bir çerçevede değerlendirilecektir. Etkinlik, kardiyologlar, tıp tarihçileri ve Cumhuriyet tarihi araştırmacılarını bir araya getirecektir.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi iş birliğinde, “Bir Asırlık Hukuk Perspektifinde Medeni Kanun’un Tarihsel Evrimi ve Siyasal Bağlamı Sempozyumu” 26 Mart 2026 Perşembe günü gerçekleştirilecektir.

BİR ASIRLIK HUKUK PERSPEKTİFİNDE MEDENİ KANUN'UN TARİHSEL EVRİMİ ve SİYASAL BAĞLAMI **SEMPOZYUMU**

26 Mart

2026 Perşembe

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
15 Temmuz Kongre ve Kültür Merkezi
Milli İrade Salonu

www.gop.edu.tr

@ f y N toguresmi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi iş birliğinde düzenlenen “Türk Medenî Kanunu’nun Kabulünün Yüzüncü Yılı Sempozyumu”, 26–27 Mart 2026 tarihlerinde gerçekleştirilecektir.

TÜRK MEDENÎ KANUNU'NUN KABULÜNÜN YÜZÜNCÜ YILI SEMPOZYUMU

26-27 Mart
2026

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
15 Temmuz Kongre ve Kültür Merkezi
Millî İrade Salonu

www.gop.edu.tr

@ f x N toguresmi

Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi ***(27 Mart – Tokat)***

Türk Medeni Kanunu'nun kabulünün 100. yılı dolayısıyla hazırlanan sergi, 27 Mart'ta Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde ziyaretçilerle buluşacaktır. Cumhuriyet'in hukuk anlayışını ve modernleşme vizyonunu görünür kılmayı amaçlayan sergi, bir proje kapsamında farklı üniversite ve kamu kurumlarında da devam edecektir.

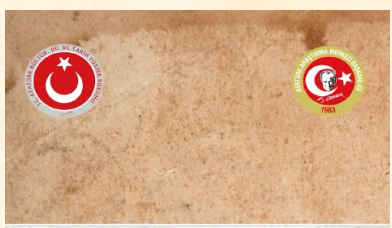
Etkinlikle, özellikle genç kuşaklarda hukukun tarihsel gelişimine dair farkındalık oluşturulması ve Medeni Kanun'un toplumsal hayattaki dönüştürücü etkisinin kalıcı biçimde aktarılması hedeflenmektedir.

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi Prof. Dr. Hacer Topaktaş Üstüner, “Balkan Antantı” Başlıklı Sosyal Medya Paylaşımını Hazırladı.

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

1920'lerde dünyada olduğu gibi Balkanlar'da da ülkeler arası pürüzler ve güvenlik endişeleri ortaya çıkmıştır.

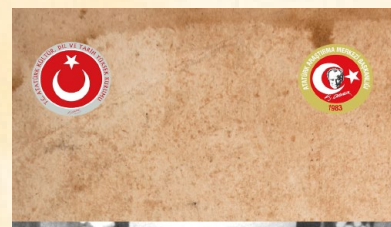
Balkanlar'da bir birlik oluşturulması fikri de zaman içerisinde daha güçlü bir biçimde dile getirilmeye başlanmıştır.

Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya mevcut durumun devamına yönelik politikaya devam etmek isterken Bulgaristan ve Arnavutluk statükonun korunmasını istemeyen taraftır.

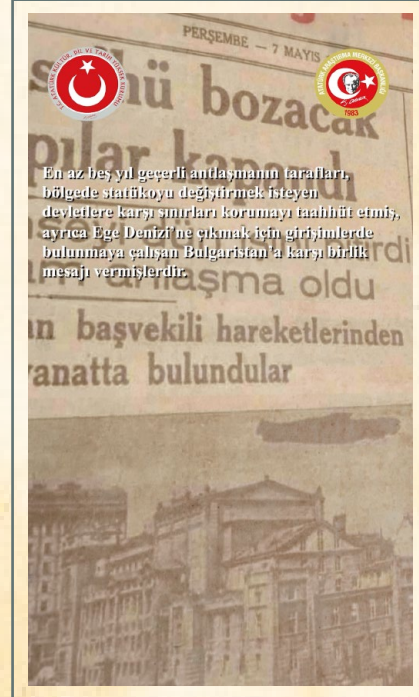
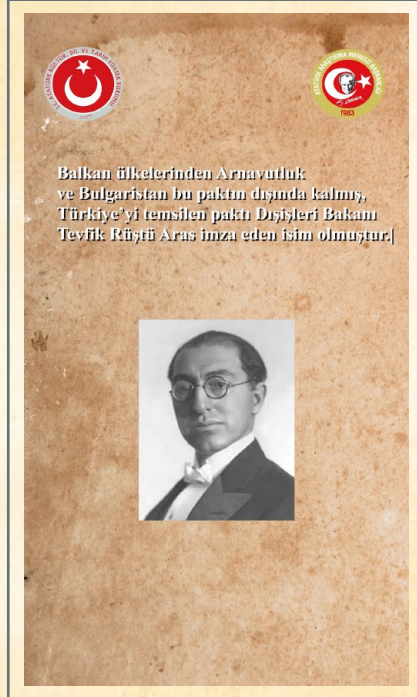
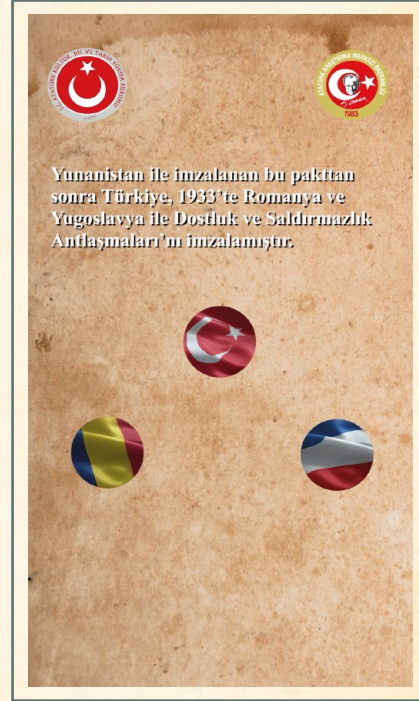
Balkan ülkelerini çevreleyen diğer ülkelerden tehdit algıları artmış, Romanya Rusya'yı, Yugoslavya İtalya'yı, Çekoslovakya ise Almanya'yı tehdit olarak görmeye başlamıştır.

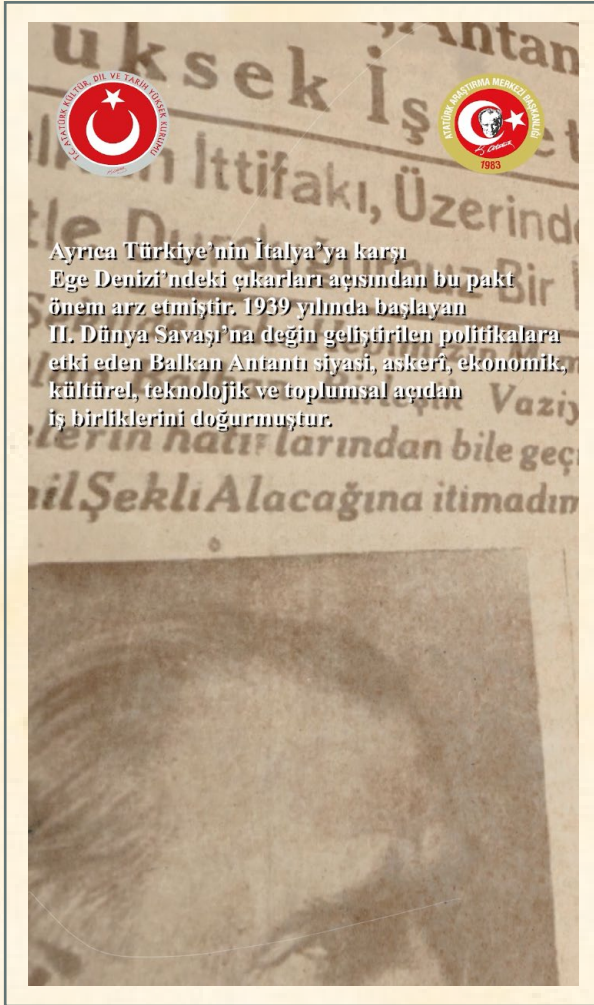

Bu gelişmeler doğrultusunda 1930'da I. Balkan Konferansı Atina'da Yunanistan, Türkiye, Yugoslavya ve Arnavutluk'un katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Burada Balkan ülkeleri arasında siyasal, ekonomik, teknik ve kültürel iş birliği tesisi konusunda görüşmeler yapılmış ve böylece Balkan birliğine yönelik ilk önemli adım atılmıştır.

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi Prof. Dr. Ayten Sezer Arığ, “Maraş’ın Kurtuluşu” Başlıklı Sosyal Medya Paylaşımını Hazırladı.

Maraş’ın Kurtuluşu (12 Şubat 1920)

Hazırlayan:
Prof. Dr. Ayten Sezer Arığ
ATAM Bilim Kurulu Aslî Üyesi

atam.gov.tr

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

Birinci Dünya Savaşı'na Almanya yanında katılan Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918 tarihinde İtilaf devletleri ile imzalanan Mondros Mütarekesi ile savasta yenik olarak çıktı. Anlaşmanın hemen ardından Mütareke'nin 7.maddesine dayanarak Anadolu toprakları işgal edilmeye başlandı.

atam.gov.tr

Savaş esnasında 1916 yılında gizli olarak İtilaf devletlerinin kendi aralarında yaptıkları Sykes-Picot antlaşmasına göre Maraş Fransızlara verilecekti. Ne var ki 22 Şubat 1919'da Maraş İngilizler tarafından işgal edildi. Maraş halkında büyük bir etki oluşturan bu olaya karşı bölgenin ileri gelenlerinin de müdahalesi ile işgal sekiz aya yakın sakin bir şekilde sürdü. İngiltere ve Fransa arasında 15 Eylül 1919 tarihinde imzalanan Suriye Antlaşması'na göre İngilizler Musul'un kendilerine verilmesi şartıyla bölgeyi terk ederek Maraş Fransız işgaline bırakıldı.

atam.gov.tr

Maraş'ın işgalini coşkuyla karşılayan ve Fransızlardan destek alan Ermenilerin çıkardıkları olayların da etkisiyle, Mustafa Kemal Paşa'nın direktifleri doğrultusunda Maraş'taki Kuvâ-yı Milliye teşkilatı tamamlandı. Bu kuvvetlerin başına subay ve komutanlar atandı. Maraşlı Türkler tarafından Aslan Bey ve Kılıç Ali gibi kişilerin de öncülüğünde direniş başladı ve işgal altında bayrağı indirilmiş bir yerde Cuma namazı kılınmaz denilerek direnişe geçildi. Sütcü İmamın attığı kurşun ile başlayan direniş sonucunda Maraş'ta yaklaşık üç ay kalabilen Fransızlar şehri terk ettiler.

atam.gov.tr

Kıvıncı Fransızlara karşı milli mücadele hareketi başlatan Türk Milleti örgütlenerek bir yandan milli cemiyetler kurmaya diğer yandan da ülke çapında kongreler düzenlenmeye başlanmıştır. Halkın dini ve milli duygularını hiçe sayan ve kadınların peşesine müdahale eden Fransızlara karşı bölgede bir Kuva-yı Milliye hareketine vesile oldu.

atam.gov.tr

Bölgedeki Ermenilerin de kıskırtmaları sonucunda Maraşlıların gerek Fransız gerekse Ermenilere karşı başlattığı direniş sonucunda 12 Şubat 1920'de işgal son bulmuştur. Müslüman Türk halkı tarafından coşkuyla karşılanan bu olay 22 Ocak'ta kişi şartlarında başlayan ve yaklaşık 22 gün 22 gece süren çatışmalar sonucunda 11 Şubat 1920 gecesi Fransızlar Ermenileri yitirerek bırakarak Maraş'ı terk ettiler. Maraş'ın kurtuluşunu bir telgrafla kutlayan Mustafa Kemal Paşa, bu telgrafta Maraş'ı "Kahraman" sıfatı ile birlikte kullanmak suretiyle onurlandıran ilk kişi olmuştur.

atam.gov.tr

Maraş'ın kurtuluşu, Fransız işgali altındaki Urfa, Antep ve diğer illerin de kurtulacağı inancını oluşturmuş, Fransızlarla iş birliği yapan Ermenilerin de "Kilikya Ermeni Devleti" kurma düşüncelerini boşa çıkarmıştır. Maraş'tan çekilen Fransızlar 20 Ekim 1921'de imzalanan Ankara Antlaşması ile Anadolu'yu tamamen terk etmiştir. Sütcü İmam ve kahraman Maraşlılar ile birlikte verilen mücadeleler sonucunda kurtulan Maraş halkı 12 Şubat'ı kutlamaları anıktadır. Maraş'ın Maraşlı Türkler tarafından kurtarılması üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bu şehre önce 5 Nisan 1925 tarihinde istiklal madalyası, daha sonra da 7 Şubat 1973 tarihinde "Kahraman" unvanı verilmiştir.

atam.gov.tr

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi Prof. Dr. Tahir Kodall,
“Misâk-ı Millî” Başlıklı Sosyal Medya Paylaşımını Hazırladı.

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

Misâk-ı Milli, Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nı kaybetmesinin ardından imzalanan ve uluslararası nitelik taşıyan Mondros Mütarekesi'ne güvenilerek, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Woodrow Wilson'un ilkeler yayınlamış olduğu bir dönemde, Birinci Dünya Savaşı'nı sonlandırmak, Osmanlı Devleti'ni parçalamak isteyen İtilâf Devletleri'nin 18 Ocak 1919'da başlayan Paris Barış Konferansı'ndan sonraki süreçte, Osmanlı Devleti'nin geleceğiyle ilgili birtakım kararlar almaya çalışıldıkları ortamda, Türkiye'nin kesin barış antlaşması için gerekli şartlarını içeren, içeride hâkimiyet-i millîye (millî egemenlik), dışarıya karşı ise istiklâl-i tam (tam bağımsızlık) fikrini benimseyen, milletlerin kendi kaderlerini gelecekteki belirleyebilme anlayışı doğrultusunda hazırlanmıştır.

Yaşanan bütün bu olaylara doğru teşhis koyan, Türklerin çoğunlukta olduğu yerlere yaşanan, millî sınırlar içerisinde, millet egemenliğine dayanan, tam bağımsızlık anlayışını benimsemiş olan Mustafa Kemal ve arkadaşları harekete geçmişlerdir.

Mustafa Kemal Paşa'nın hem askerî hem de idarî yetkilerle 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkması sonrasında Anadolu'daki istiklâl müedeleleri farklı bir boyut kazanmıştır. Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğü ve varmak istediği son hedef "*...millî hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak*" olduğundan, Samsun'dan itibaren bu amaca ulaşmak için gerekli her türlü çalışmalara hız verilmiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın Hayza'da, Anadolu ve Trakya'nın tümünde kamuoyu oluşturma, Türk milletine "*Millî Mücadele Ruhu*"nu aşılatma çalışmaları yaptığı bu dönemde, Millî Mücadele bilincini ortaya çıkaracak ve bunu kuvvetlendirecek arayış ve yöntemler ön plana çıkmıştır. Bu kamuoyu oluşturma, bilinçlendirme ve "*millî hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti*" kurma sürecinde Misâk-ı Milli'de dile getirilecek temel anlayış ve ilkelerin giderek tabana yayılmaya, kabul görmeye başlamıştır.

Bu kabul edilmiş Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarını da cesaretlendirmiş, arkasından Türk İnkılabının "*İhtilâl Beyanamesi*" olarak bilinen, İstanbul Hükûmetine karşı baskıyı önleyen, bir bakıma Millî Mücadelenin kadrosunun "*stratejik planı*"nı oluşturan Amasya Tammimi (Genelgesi) ilan edilmiştir. Altı maddeden oluşan genelgenin 1. maddesinde Mondros Mütarekesi imzalandığı tarihte Osmanlı Ordularının denetim altında olan ve "*millî vatan*" olarak kabul edilen toprakların bir birinden ayrılmazlığı, Türk milletinin bağımsızlığının tehlikede olduğu Türk ve dünya kamuoyuna duyurulmuştur. Bu yüzden Misâk-ı Milliye giden yolda önemli kilometre taşlarından ilki Amasya'da döşenmiştir.

Ayrıca Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengeyi bozacak ayrıcalıkların verilemeyeceği, munda ve himayenin kabul edilemeyeceği gibi kararlar alınmıştır. Bu kararlarla Misâk-ı Milliye giden yolda çok daha önemli bir adım atılmış, bir bakıma Misâk-ı Milli'nin temel ilkeleri benimsenmiştir.

Erzurum Kongresi'nin ardından, Amasya Genelgesi'nde dile getirildiği gibi, 4-11 Eylül 1919 tarihleri arasında Sivas Kongresi toplanmıştır. Bu kongrede; Erzurum Kongresi'nde alınan kararlar vatan topraklarının bütünü düşünülerek, geliştirilmiş ve kabul edilmiştir. Türk ve dünya kamuoyuna duyurulan kararlar, Amasya Genelgesinden itibaren sürekli olarak ifade edilen vatanın ve millî sınırların ne şekilde belirleneceğinin net olarak ortaya konulmuş, Misâk-ı Milli'nin hemen hemen şekillenmesi sağlanmıştır.

Yeni Hükümetin Meclis-i Mebûsan toplanarak gerçek denetleme işine başlayıncaya kadar milletin kaderi ile ilgili hiçbir sorumluluğa girmemesini, Paris Barış Konferansı'na katılacak delegelerin milletin isteklerini anlamış ve güvenini kazanan kişilerden seçilmesini önemle vurgulamıştır.

Damat Ferit Paşa

Osmanlı Mebûsan Meclisi seçimleri 15 Ekim 1919'da başlamış, Aralık 1919'a kadar devam etmiştir. 1914 Genel Seçimlerine göre ılgaller nedeniyle neredeyse yarı yarıya azalan seçim bölgelerinde seçimler yapılmıştır.

Sivas Kongresinin ardından seçim çevrelerini belirlemek için hazırlanan, ilk Misâk-ı Milli Haritası olarak kabul edilebilecek harita.

Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğindeki Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukûk Cemiyetinin desteklemiş olduğu adaylar seçimlerde önemli bir varlık göstermiştir. Bu da Osmanlı Mebûsan Meclisi'nde Millî Mücadele'nin programının kabul görmesini, Misâk-ı Milli'nin ilan edilmesini kolaylaştırmıştır.

Seçimlerin sona erdiği ve Osmanlı Mebûsan Meclisi'nin İstanbul'da açılması için hazırlık yapıldığı süreçte Mustafa Paşa önderliğindeki Heyet-i Temsiliye 27 Aralık 1919'da Sivas'tan Ankara'ya gelmiştir. Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığında Ankara Ziraat Mektebi'nde yapılan bir dizi toplantı sonrasında, Misâk-ı Milli'nin veya Ahd-ı Milli olarak tarihe geçmiş olan metinde yer alan kararlar alınmıştır. Bu kararlar Meclis-i Mebûsanda oluşturulması düşünülen "Müdâfaa-i Hukûk Grubu'nun Programı" olarak ele alınmış, tartışılmış, son şekli verilmiştir.

Ankara Ziraat Mektebi

Ankara Ziraat Mektebi Toplantısı

Ankara'da Mustafa Kemal Paşa'nın tarafından son şekli verilen Misâk-ı Milli'nin ilk taslak metni Heyet-i Temsiliye'nin kâatibi ve sözcüsü, aynı zaman da Trabzon Milletvekili olarak Meclis-i Mebûsana seçilen Hüseyin Sami (Gerde) Bey'e tarafından İstanbul'a götürülmüştür. Seçimlerin tamamlanmasından ardından Osmanlı Mebûsan Meclisi 12 Ocak 1920'de 169 üyesinin, 162'sinin hazır bulunmasıyla İstanbul'da toplanmıştır.

Hüseyin Sami (Gerde) Bey

Meclis komisyonunda çok az bir değişiklikle kabul edilen Misâk-ı Milli, 28 Ocak 1920'de Meclis-i Mebûsan gündemine gelmiştir. Bu tarihte Meclis-i Mebûsan'ın resmi ve gizli her hangi bir toplantısı olmadığından, Mebûsan Meclisi Başkanı Cemalettin Arif Bey başkanlığındaki toplantıda hazır bulunan mebuslar (milletvekilleri) tarafından kabul edilmiş, başkan dahil, toplam 121 milletvekili tarafından imzalanmıştır.

Cemalettin Arif Bey

Misâk-ı Milli metni Hüseyin Kazım Bey'in başkanlığında 17 Şubat 1920'de toplanan Meclis-i Mebûsan'ın olağanüstü on birinci toplantısında görüşülmüştür. Bu oturumda; Edirne Mebusu Mehmet Şeref (Aykut) Bey, Ahd-ı Milli'nin veya Misâk-ı Millînin görüşülmesini, Avrupa parlamentolarıyla bütün basına bildirilmesini teklif etmiştir.

Mehmet Şeref (Aykut)

Hüseyin Kazım Bey

Teklifi kabul edildikten sonra hazırlanan Ahd-ı Milli yani Misâk-ı Milli'yi Osmanlı Mebusan Meclisi kürsüsünden okumuş, Türk ve dünya kamuoyuna duyurulmasını istemiştir.

Altı maddeden oluşan Misâk-ı Milli Beyannâmesi, Osmanlı Mebûsan Meclisi'nde okunmasının ardından, Türkçe metin meclis matbaasında tek yapraklı nüshalar halinde basılmış, he aynı gün hem de ertesi gün yayımlanan gazetelerde yayınlanarak Türk ve dünya kamuoyuna duyurulmuştur.

Misâk-ı Millînin basında yayınlanan hali

Misâk-ı Millînin orijinal el yazılı hali

Misâk-ı Milli'nin birinci, ikinci ve üçüncü maddelerinin özellikle Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından sonra sürekli olarak dile getirilen vatanın ve devletin sınırlarının çarta bağlı olarak tespiti yapılmıştır. Osmanlı Devleti'nin sadece Arap çoğunluğunun yaşadığı, 30 Ekim 1918 tarihli mütarekenin imzalanması sırasında işgal altında kalan kısımlarının geleceği halkın serbestçe vereceği oylara göre belirleneceğinden, 30 Ekim 1918 Mondros Mütarekesi hatmının içinde ve dışında dinen, irken, emelen birleşmiş, karşılıklı sevgi ve fedakârlık hisleriyle dolu, kültürel ve sosyal haklarıyla mahallî şartlara tamamen uyan Osmanlı-İslâm çoğunluğunun yaşadığı kısımların tamamı hiçbir sebeple ayrılma kabul etmez bir bütün olarak kabul edilmiştir.

Mütareke sınırları dışında kalan Arap çoğunluğun oturduğu yerler, mütarekenin imzalanması sırasında düşman ordularının işgali altında kalan Kars, Ardahan ve Batum ile Batı Trakya'nın hukuki durumlarının ve geleceklerinin buralarda yaşayan halkın serbestçe beyan edecekleri oya göre tayin edilebileceği ifade edilmiştir. Bir bakıma mütareke sınırları dışında kalan yerlerdeki nüfusun, halkın Türk devletinin idaresini benimseyecekleri düşünüldüğünden ABD Başkanı Wilson'un açıklamış olduğu ilkelere uygun olarak "plebisit (halkoyuna başvuru)" şartına bağlanmıştır.

ABD Başkanı Woodrow Wilson

Bunlara ek olarak üçüncü madde;
 “Türkiye ile yapılacak barışa kadar...”
 ifadesi yer aldığından, beyannâmede
 “Türkiye” ifadesinin yer alması önemli
 bir gelişme olmuş, Milli Mücadele
 sonrasında Türklerin yoğunlukta olduğu
 topraklarda kurulacak yeni Türk
 Devleti’nin atlandırılmasına kaynaklık
 etmiş olduğu söylenebilir. Misâk-ı
 Milli’nin dördüncü maddesinde
 İstanbul’un ve Marmara Denizi’nin
 güvenliğini koruması ilkesi esas olarak
 saklı kalmak kaydıyla boğazların dünya
 ticaretine ve ulaşımına açılması konusunda
 diğer devletlerle birlikte oy birliği ile
 verilecek kararın geçerli olacağı ifade
 edilmiştir.

Bu karar bağımsız bir devletin
 hükümlerine aykırı görünmekle
 birlikte, boğazların dünya ticaretindeki
 yeri ve önemi, 1841 Londra Boğazlar
 Sözleşmesinden itibaren boğazların
 durumunun uluslararası konferanslarda
 görüşülmesi, İtilaf Devletleri’nin 1. Dünya
 Savaşı’nı aslında neden yaptığı ve
 Mondros Mütarekesi’nin ilk
 maddesinde Boğazların konu edildiği,
 “güç-politika dengesi” bağlamında
 değerlendirildiğinde, bu kararın Boğazlar
 Meselesi’nin Türk devleti lehine
 çözümlenmesi için atılan en uygun adım
 olduğu ifade edilebilir.

Beyannâmenin, beşinci maddesinde azınlık
 hakları ile ilgili olarak mütakabiliyet yani
 karşılıklık ilkesi benimsenmiştir. Osmanlı
 Devleti’ndeki azınlıkların belirlenen
 azınlıklar hukukundan yararlanabilmeleri
 için, çevre ülkelerdeki Müslümanların da
 belirlenen azınlık hukukundan
 yararlanmaları garantisine/yarıtına
 bağlanmıştır. Bu da 1., 2. ve 5. maddelerde
 ifade edilen mütareke sınırları dışında
 yaşayan Müslüman-Türk ahalinin söz
 konusu edildiğini ve onlardan vaz
 geçilmediğini gösteren önemli bir ayrıntı
 olarak görülmüştür.

Misâk-ı Milli’nin altıncı ve son
 maddesinde; millî ve ekonomik gelişimin
 gerçekleştirilebilmesi ve daima çağdaş bir
 yönetimin başarılabilmesi tam bağımsızlık
 ve özgürlük şartına bağlanmış, devletin
 yaşamasının ve geleceğinin temel esası
 olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle başta
 siyasi ve mali olmak üzere, diğer devlet
 ve toplum hayatının gelişmesine engel
 olabilecek kayıtların kabul edilmeyeceği
 dile getirilmiştir. Burada örtülü bir şekilde,
 siyasi ve ekonomik bağımsızlığa engel
 olduğu için tam bağımsızlık ilkesinden
 hareket edileceğinden, bu şekildeki
 bağlayıcı unsurların reddedileceği beyan
 edilmiştir. Belirlenecek borçların
 ödenmesinin de bu şartlara uygun olması,
 ödeme yapılırken de söz edilen ilkelere
 aykırı davranılmayacağı ifade edilmiştir.

Bütün bunlardan sonra; Mustafa Kemal
 Paşa önderliğindeki Anadolu’daki millî
 hareketin, Milli Mücadele programının
 Osmanlı Devleti’nin barış, kuruluş ve
 geleceğini belirleyen ilkeler haline geldiği,
 bunu kabul etmek zorunda oldukları,
 Anadolu’nun İstanbul’a çekil ve yön
 verdiği fark edilmiştir. Bir anlamda
 Milli Mücadele’nin “bağımsızlık bildirgesi”nin
 Osmanlı Mebûsan Meclisi tarafından
 kabul ve ilan edildiği anlaşılmıştır. Ancak
 bu ilanın ardından İstanbul’u 13 Kasım
 1918’den itibaren fiilen işgal altında tutan
 İtilaf Devletleri, 16 Mart 1920’de resmen
 işgal etmişlerdir.

Bunun üzerine Misâk-ı Milli, Milli
 Mücadele’nin ve “TBMM’nin bütün
 programlarının esas fikri temeli” olmaya
 devam etmiş, yeni Türk devletinin ve
 bugünkü Türkiye Cumhuriyeti’nin
 “bağımsızlık bildirgesi” olmuştur.

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi Doç. Dr. Seda Örsten Esirgen, “Türk Medeni Kanunu’nun Kabulü” Başlıklı Sosyal Medya Paylaşımını Hazırladı.

TÜRK MEDENİ KANUNU’NUN KABULÜ

(17 ŞUBAT 1926)

Hazırlayan:

Doç. Dr. Seda Örsten Esirgen

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi

Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen Türk hukuk devriminin en önemli adımlarından biri, 17 Şubat 1926’da Türk Medeni Kanunu’nun kabulüyle atılmıştır. Osmanlı döneminde dinî temellere dayanan hukuk sistemi, medeni hukuk alanında kişilere farklı hak ve yetkiler tanımıştır. Ülkede gayrimüslimlerin medeni hukukun bazı konularında kendi hukuk kurallarını uygulama olanağına sahip olmaları da, eşitlik ve genellik ilkelerinin uygulanmasını imkansız kılmıştır.

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

XIX. yüzyıla gelindiğinde, ülkenin içinde bulunduğu şartlar, hukukta modernleşme ve kanunlaştırma çalışmalarını başlatırken, medeni hukuk alanında Mecelle (1868-1876) ve Hukuk-ı Aile Kararnamesi (1917) gibi düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

İşgale karşı ortaya çıkan Milli Mücadele zaferle sonuçlanmış; bu zafer, yeni kurulan Türk devletinin uluslararası düzeyde varlığını tesellileyen Lozan Antlaşması'nın imzalanmasını sağlamıştır. Antlaşma'nın kazandırdığı hukukî bağımsızlık, kurucu kadronun planlamakta olduğu hukuk devriminin çağdaş ve laik rotasını belirlemiştir. Osmanlı döneminde elde edilen tecrübe de dikkate alınarak, toplumdaki dönüşümün ancak modern ve eşit temeller üzerine inşa edilerek bir medeni kanunla gerçekleştirileceğine karar verilmiştir.

Mahmud Esad Bozkurt'un Adliye Vekaleti döneminde Hacı Adil (Arda), Hafız Mustafa Şevket (Yunt), Muammer Rasid (Seviğ), Şükrü (Kaya) ve Ahmet Samim (Cönensay) gibi üyelerden oluşan bir komisyon kurulmuştur. Komisyon, Avrupa'nın en güncel, demokratik ve kadın-erkek eşitliğini benimseyen kanunlarından biri olarak gördüğü İsviçre Medeni Kanunu'nu terefilme ederek tasarıya hazırlamıştır.

Tasarı, Meclis'te bir bütün olarak görüşülerek 17 Şubat 1926 günü kabul edilmiş ve Türk Medeni Kanunu, 4 Ekim 1926'da yürürlüğe girmiştir. Azınlık imtiyazlarının ve kapitülasyonların kaldırılmasının ardından Türk Medeni Kanunu, yeni Türk devletinin bağımsız hukuk düzeninin ve yargı birliğinin simgesi olmuştur. Kanun'la çok eşlilik yasaklanmış, erkeğin tek taraflı boşanma yetkisi kaldırılmış ve resmi nikah zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca miras payı başta olmak üzere, kadın-erkek eşitliği laik ve modern esaslara dayandırılmıştır.

76 yıl yürürlükte kalan Türk Medeni Kanunu, yerini 1 Ocak 2002'de dillî sadeleştirilen, ancak temel ilkeleri muhafaza edilerek kaleme alınan yeni bir kanuna bırakmıştır. Cumhuriyet dönemi Türk hukukunun bağımsız ve laik karakterini temsil eden bu Kanun, aile ve mülkiyet ilişkilerini eşitlik ilkesine dayandırarak toplumsal dönüşümü hızlandırmış ve Atatürk'ün çağdaşlaşma hedefine giden yolda önemli bir rol üstlenmiştir.

Bilim Kurulu Üyelerinden

**ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi Prof. Dr. Sevtap Demirci,
“Türkiye NATO’da” Başlıklı Sosyal Medya Paylaşımını
Hazırladı.**

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünyada güç dengeleri değişmiş ve bu savaştan güçlenerek çıkan Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği ekseninde çift kutuplu bir uluslararası düzen kurulmuştu. Bu yeni kurulan dünya düzeninde her iki devlet de kendi siyasi, ekonomik ve askeri düzenini hakim kılma mücadelesi içine girmişlerdi. Kapitalizm ve Komünizm karşıtlığı üzerine kurgulanan bu Soğuk Savaş döneminde Türkiye kendisini liberal demokrasiler safında konumlandıracaktı.

atam.gov.tr

İkinci Dünya Savaşı'na kadar geçen dönemde uluslararası ilişkilerde basat ülke konumunda olan İngiltere için Sovyet Sovyetler Birliği'nin 1946'da İran üzerinden Ortadoğu Petrolleri ve Basra Körfezi, Türkiye üzerinden Boğazlar, Ege Denizi ve Akdeniz'e, Yunanistan üzerinden de Doğu Akdeniz'e ulaşma çabaları kabul edilemez gelişmelerdi. Bu yayılmacı politikanın karşısında durabilecek tek gücün Amerika Birleşik Devletleri olduğunu gören İngiltere, 1947 Şubat'ında Amerikan Hükûmetine biri Türkiye, diğeri Yunanistan hakkında olmak üzere iki memorandum verecek ve Batı savunmasında Türkiye'nin önemine dikkat çekecekti.

atam.gov.tr

1947 Truman Doktrini ve 1948 Marshall Planı yeni oluşan bu uluslararası düzende ekonomik ve askeri alanlarda desteklenmesi gereken Türkiye'ye biçilen rölün de sahadaki yansımalarıydı.

atam.gov.tr

Soğuk Savaş döneminin getirmiş olduğu belirsizlik ortamında, Birleşmiş Milletler üyeliğinin yanı sıra daha etkin ve kolektif bir güvenlik sistemi içerisinde yer alma düşüncesi Sovyet yayılmacılığından duyulan kaygının somut bir göstergesiydi. Sovyetler Birliği'nin Boğazlar ve Doğu Anadolu'ya ilişkin talepleri Türkiye'nin Batılı ülkelerle ilişkisini güçlendirmesine yol açacak ve bu taleplere tek başına karşı koyamayacağını düşünen Türkiye, Batılı devletlerle özellikle de ABD nezdinde ittifak arayışlarına girişecekti. 4 Nisan 1949'da ABD, İngiltere, Kanada, Fransa, İtalya, Hollanda, Norveç, Portekiz, Lüksemburg, İzlanda, Danimarka, Belçika'nın yer aldığı 12 ülkenin katılımı ile Washington'da imzalanan Kuzey Atlantik Antlaşması'nda tüm çabalara rağmen Türkiye yer almayacaktı. NATO'ya girme mücadelesini ısrarla sürdüren Türkiye, Birleşmiş Milletlerin Kore Savaşı'na asker gönderilmesi çağrısını bir fırsat olarak gördü ve ABD'nin Soğuk Savaş boyunca takip ettiği stratejiyi desteklemek adına 1950 yılında Kore savaşına asker gönderme kararı aldı.

atam.gov.tr

Bu durum Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye'ye bakışının değişmesine sebep olacak. Batılı ülkeler nezdinde Türkiye'nin üyeliğine destek verecek ve 15 Mayıs 1951'de Türkiye'nin NATO'ya kabul edilmesi yönündeki ABD teklifi, 20 Eylül 1951'de NATO Bakanlar Konseyi toplantısında kabul edilecekti.

atam.gov.tr

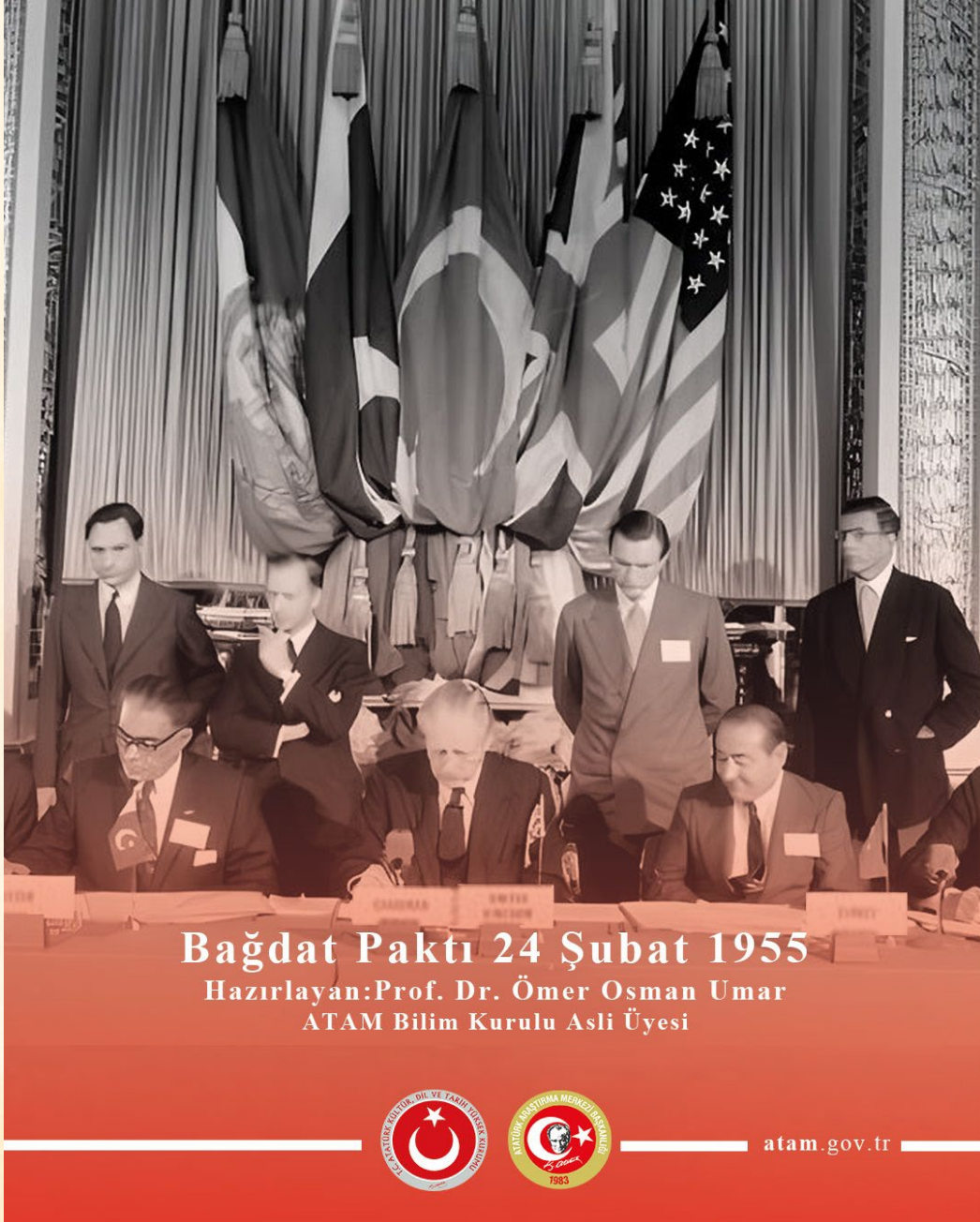
1952 yılında Yunanistan'la birlikte NATO'ya katılım için davet edilen Türkiye'nin bu katılımı 18 Şubat 1952'de TBMM'den onay alacak ve bu tarihten itibaren Türkiye Avrupa savunmasında önemli bir rolü üstlenmiş olacaktı.

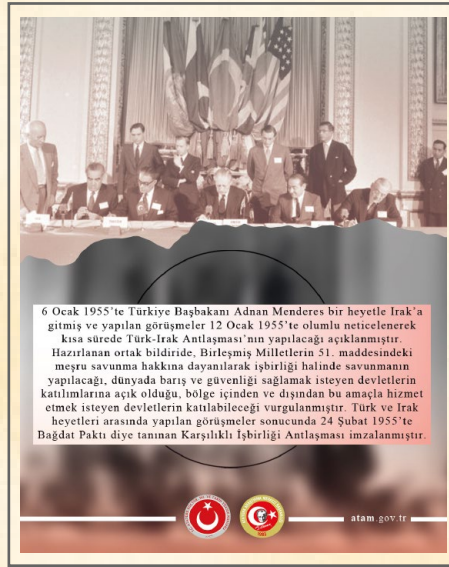
atam.gov.tr

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi Prof. Dr. Ömer Osman Umar, “Bağdat Pakı” Başlıklı Sosyal Medya Paylaşımını Hazırladı.

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu okutabilirsiniz

2026 ŞUBAT

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

0312 285 65 11 -
0 312 285 55 12

Üniversiteler Mah.
Toplum Cad. No.5
Çankaya / ANKARA

bilgi@atam.gov.tr

www.atam.gov.tr

emagaza-atam.ayk.gov.tr

Atam.Baskanlik

AtamBaskanlik

atambaskanlik

@AtamBaskanlik

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI | 2026 BÜLTEN

